

TISKOVÁ ZPRÁVA

Závěry z druhého kulatého stolu evropského projektu Zelená dohoda pro budovy

30. května 2022, Praha | *Druhý kulatý stůl k diskuzi a návrhu opatření k podpoře renovační vlny a financování energetické účinnosti v budovách proběhl ve čtvrtek 19. května v prostorách Nadace pro rozvoj architektury a stavitelství. Téměř 50 zástupců širokého spektra organizací z finanční sféry, veřejné správy, vysokých škol, stavebních firem, poskytovatelů energetických služeb a dalších se zabývalo otázkami, jestli je klíčovým problémem nedostatek financí nebo absence kvalitních projektů, jaké jsou dopady ESG na odvětví stavebnictví a problematikou veřejného dluhu a financování projektů energetických úspor se zárukou organizačními složkami státu.*

Kulatý stůl zahájil náměstek ministra průmyslu a obchodu **Marian Piecha**, který ve svém příspěvku informoval o navýšení alokace finančních prostředků v operačním programu OP TAK vyhrazených pro energetické úspory až na 10 miliard Kč. Spolupráce bank a ESCO firem na přípravě projektů je pro využití těchto prostředků nezbytná, MPO ji vítá a je připraveno ji podpořit zredukováním administrativy spojené s vyřizováním žádostí pro dobře připravené projekty. To je velká příležitost pro vhodně nastavený zásobník energeticky úsporných projektů řešených metodou EPC.

Robert Pernetta z Evropské investiční banky (EIB) představil využívání finančních nástrojů v kombinaci s dotacemi v režimu tzv. blended financing jako velmi žádoucí zefektivnění veřejné podpory projektů energetické účinnosti. Představil úspěšné příklady z evropských zemí, konkrétně Polska, Lotyšska a Malty, které již nějakou formu kombinace finančních nástrojů a dotací zavedly. Jeho doporučení pro Českou republiku jsou: zavést pro-klientský přístup, zapojit do poskytování nástrojů sítě poboček komerčních bank, zamezit překryvu různých podpůrných programů, poskytovat poradenství o úsporách přímo k finanční podpoře a výhledově ukončit podporu formou čistých dotací bez zapojení finančních nástrojů.

První část zakončil **Pavel Mančev** z bulharského centra pro energetické úspory EnEffect přehledem dění v sesterském projektu kulatých stolů v Bulharsku.

Dopady ESG na podnikání v oblasti efektivního využívání energie EE (stavebnictví, ESCO)

Problematika povinnosti nefinančního vykazování o ESG (Environmental, Social, Governance) a jejího vlivu na stavební sektor byla prvním tématem debaty. Ondřej Franek ze společnosti Metrostav uvedl, že mnoho významných firem ve stavebním průmyslu v ČR reportuje nefinanční data již nyní, a to v rámci výročních nebo separátních zpráv. Problémem nicméně zůstávají rozdílnost používaných metodik a s tím související jejich špatná porovnatelnost. Převzetí jednotného standardu bude nutností. Nefinanční reportování také představuje nezanedbatelnou dodatečnou administrativní zátěž.

Navržený opatřením je **definovat jednotnou metodiku pro ČR**, která bude respektovat jednotnost, měřitelnost a transparentnost a lokální aplikovatelnost.

Zvýšení efektivity finančních nástrojů

Michal Tobiáš z Univerzitního centra pro energeticky efektivní budovy (UCEEB) ČVUT společně s Ondřejem Ptáčkem z pražské pobočky PwC navázali na Roberta Pernetta a shrnuli využití finančních nástrojů u nás, a to jak v minulosti, tak mezi aktuálními plány při přípravě operačních programů.

Průzkum mezi českými podniky ukázal, že poptávka po energeticky úsporných projektech v českém byznysu výrazně roste. Dvě třetiny dotázaných podniků plánují realizovat energeticky úsporný projekt v nejbližších dvou letech, a stejný poměr projektů má zamýšlené investiční náklady do 5 mil. Kč. Více než dvě pětiny podniků počítá s návratností takové investice delší než pět let (to je více než v minulých

průzkumech) a opět dvě třetiny jasně preferují nějakou variantu kombinovaného financování (kombinaci záruky za úvěr a dotace nebo zvýhodněného úvěru a dotace).

Všichni se shodli na závěru, že potenciál pro využití finančních nástrojů je značný a pro jejich úspěšnou implementaci je třeba:

- i. **kombinovat finanční nástroje se stávajícími dotačními výzvami** (např. programy OPŽP, OP TAK). Neboť v současnosti jsou samotné dotace, pokud jsou tak nastaveny, pro příjemce výhodnější než finanční nástroje,
- ii. **zajistit vyšší kvalitu podporovaných projektů pomocí dostupné technické podpory** s důrazem na jejich udržitelnost a ekonomickou efektivitu,
- iii. **co nejvíce rozšířit spolupráci veřejného a soukromého sektoru**, a
- iv. **spolupracovat s finančními institucemi (komerčními bankami) a odborníky napříč strategickými sektory** (energetika, doprava, věda a výzkum...).

EPC bez vlivu na státní dluh

V neposlední řadě se kulatý stůl věnoval problematice smluv na energetické služby se zárukou úspor (EPC) bez vlivu na státní dluh, nebo také tzv. „Maastricht neutrální“. Radim Kohoutek, ředitel Asociace poskytovatelů energetických služeb (APES), ve své prezentaci uvedl, že projekty typu EPC, běžně realizované u veřejných institucí se samostatným hospodařením (příspěvkové organizace, obce...) ale také v soukromém sektoru, nelze realizovat u organizačních složek státu (OSS), protože vzniklá pohledávka za klientem (OSS, tedy přímo státem) vstupuje do státního dluhu. To zhoršuje hodnocení veřejného dluhu podle tzv. Maastrichtských kritérií.

Navržený vzor „Maastricht neutrální“ smlouvy však obsahuje přenesení projektových rizik na poskytovatele energetických služeb. Především přináší požadavek upravovat výši splátky podle skutečně dosažených úspor – nyní je splátka fixní a dosažené úspory se řeší pomocí bonusů/doplatků. Stejně tak je na poskytovatele služeb přenesen požadavek na zaručení funkčnosti instalovaného zařízení a zajištění běžné údržby a opravy po celou dobu poskytování garance (nyní jen v rámci běžné záruky na technologie). Tyto a některé další požadavky však ztěžují a prodražují metodu EPC.

Výsledkem projednávání tématu na kulatém stole projektu GD4B je **schůzka s dotčenými institucemi, která může pomoci řešit patovou situaci.**

V závěru diskuze se diskutovala další témata, která budou detailněji prezentována na podzimním kulatém stole.

O projektu

Projekt Zelená dohoda pro budovy (*Green Deal for Buildings*) je součástí celoevropské iniciativy, financované z programu Horizon 2020. V rámci projektu bude v České republice a na Slovensku zorganizováno osm **kulatých stolů** za účasti odborníků ze soukromého i veřejného sektoru, na kterých budou prezentovány a projednávány nedostatky implementace energetických úspor, které limitují či omezují efektivitu veřejného financování a zapojení soukromého kapitálu. Společně budou hledány možnosti, jak ovlivnit národní politiku s cílem podpořit implementaci opatření. Konkrétně budou vypracovány **cestovní mapy, akční plány a pokyny**, na jejichž základě budou navržena **opatření** krátkodobá, střednědobá a dlouhodobá. Současně se předpokládá vznik zásobníku projektů, které lze efektivně financovat. Na projektu se podílí devět partnerských organizací z České a Slovenské republiky.

Více o projektu na www.greendeal4buildings.eu/cs/.

Partneři projektu v ČR:

SEVEEn, The Energy Efficiency Center

Asociace pro rozvoj infrastruktury

Svaz podnikatelů ve stavebnictví

Asociace poskytovatelů energetických služeb

Zväz stavebných podnikateľov Slovenska

(SEVEEn) Kontakty: Jan Veleba, jan.veleba@svn.cz, Jiří Karásek, jiri.karasek@svn.cz,

(ARI) Kontakt: Gabriela Švancarová, PR@ceskainfrastruktura.cz

(SPS) Kontakt: Tomáš Majtner, majtner@institutspz.cz

(APES) Kontakt: Eva Ksiazczak, office@apes.cz

(ZSPS) Kontakt: Pavol Kováčik, prezident@zsps.sk

